

نظرات اسداللّٰهی شورایی گلستان

عنوان

اساسنامه صندوق بیمه کشاورزی

شماره مسلسل: ۱۳۹۲۰۰۹۸

تاریخ: ۱۳۹۲/۱۱/۲۰

شناسنامه

عنوان:

نظرات استدلالی شورای نگهبان

اساسنامه صندوق بیمه کشاورزی

تدوین:

حسین فاتحیزاده

ناظر علمی:

کاظم کوهی

گروه تدوین

شماره مسلسل: ۱۳۹۲۰۰۹۸

تاریخ انتشار: ۱۳۹۲/۱۱/۲۰

پژوهشکده شورای نگهبان

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اساسنامه صندوق بیمه کشاورزی

فهرست مطالب

۳	مقدمه
۴	مرحله اول بررسی
۴	بررسی ماده ۱۱
۷	بررسی ماده ۱۲
۸	بررسی ماده ۳۱
۹	بررسی ماده ۳۲
۱۱	نظر (مرحله اول) شورای نگهبان
۱۱	مرحله دوم بررسی
۱۱	بررسی ماده ۱۱
۱۲	بررسی ماده ۱۲
۱۲	نظر نهایی شورای نگهبان

مقدمه

بر اساس اصل (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی به وسیله شورای نگهبان از نظر انطباق با موازین اسلام و قانون اساسی مورد بررسی قرار می‌گیرد و در صورت مغایرت برای تجدیدنظر به مجلس بازگردانده می‌شود. همچنین به موجب اصل (۸۵) قانون اساسی مجلس شورای اسلامی می‌تواند تصویب اساسنامه‌های دولتی را به دولت واگذار کند که در این صورت اساسنامه‌های مصوب دولت می‌باشد به لحاظ انطباق با شرع و قانون اساسی به تأیید شورای نگهبان برستند. علاوه بر این به موجب اصل (۴) قانون اساسی، کلیه قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر اینها باید بر اساس موازین اسلامی باشد. این اصل بر اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است و تشخیص این امر بر عهده فقهای شورای نگهبان است. تفسیر قانون اساسی نیز به موجب اصل (۹۸) قانون اساسی بر عهده شورای نگهبان قرار گرفته است.

در راستای اجرای این اصول، کلیه مصوبات مجلس، اساسنامه‌های دولتی و استفساریه‌ها در جلسات شورای نگهبان مورد بررسی فقهی و حقوقی قرار گرفته و نظر نهایی شورا ابلاغ می‌گردد. با عنایت به تأکیدات رهبر معظم انقلاب اسلامی مبنی بر ضرورت اعلام مبانی و استدلالات شورای نگهبان، گروه تدوین مرکز تحقیقات، با همکاری اداره تدوین دفتر امور حقوقی شورای نگهبان، اقدام به استخراج استدلالات و مبانی نظری آراء این شورا نموده است. کارشناسان این مرکز، با مطالعه دقیق متن مذاکرات شورای نگهبان - که از سوی معاونت اجرایی ضبط و پیاده‌سازی می‌شود - استدلالات و ظرایف مورد نظر اعضاء را استخراج نموده، و با حفظ اصالت، آنها را در قالب یک متن علمی به جامعه حقوقی کشور ارائه می‌نمایند. یقیناً انتشار مبانی اظهارنظرهای شورای نگهبان، موجب آشنازی هرچه بیشتر جامعه علمی و نهادهای تقنیتی و اجرایی کشور با فعالیت‌های این شورای حساس و تأثیرگذار شده و همچنین می‌تواند به عنوان مton درسی و پژوهشی در محافای دانشگاهی و حوزوی مورد استفاده قرار گیرد.

مرحله اول بررسی

تاریخ مصوبه هیأت وزیران: ۱۳۹۱/۰۲/۰۳

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۹۱/۰۳/۰۳

بررسی ماده ۱۱

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۱/۰۲/۰۳ بنا به پیشنهاد شماره ۰۲۰/۱۸۶۹۷ مورخ ۱۳۹۰/۰۵/۱۵ وزارت جهاد کشاورزی و به استناد تبصره (۸) الحاقی ماده واحده قانون اصلاح قانون بیمه محصولات کشاورزی (۱) - مصوب ۱۳۸۷ - اساسنامه صندوق بیمه کشاورزی را به شرح زیر تصویب نمود:

اساسنامه صندوق بیمه محصولات کشاورزی

فصل اول - کلیات

ماده ۱ - به منظور ارائه خدمات بیمه‌ای در بخش کشاورزی صندوق بیمه کشاورزی که در این اساسنامه به اختصار «صندوق» نامیده می‌شود، در بانک کشاورزی، که در این اساسنامه به اختصار «بانک» نامیده می‌شود، تأسیس می‌شود.

...

ماده ۱۱ - وظایف و اختیارات مجمع عمومی عادی به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف -

ع - اتخاذ تصمیم درباره نحوه مصرف سود و برداشت از اندوخته‌ها.

ف - اتخاذ تصمیم درباره سایر مواردی که رئیس و یا اعضای مجمع عمومی و یا هیأت مدیره و یا بازرس قانونی (حسابرس) با رعایت قوانین و مقررات مربوط و

۱. ماده واحده قانون اصلاح قانون بیمه محصولات کشاورزی مصوب ۱۳۸۷: «ماده واحده قانون بیمه محصولات کشاورزی مصوب ۱۳۶۲/۰۳/۱ و الحاقیه بعدی آن به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

۱...

۴ - تبصره (۵) حذف و شماره تبصره‌های بعدی اصلاح و یک تبصره به عنوان تبصره (۸) به شرح زیر:

الحق گردید.

تبصره ۸ - دولت مکلف است با توجه به قسمت اخیر بند «ج» ماده (۱۸) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران طرف مدت سه ماه پس از تصویب این قانون، اساسنامه جدید صندوق بیمه کشاورزی را تهیه، تصویب و ابلاغ نماید.»

مرتبط با موضوع فعالیت صندوق به مجمع عمومی پیشنهاد می‌نمایند.

الف- دیدگاه مغایرت

- بند (ع) ماده (۱۱) باید مقید به «رعایت قوانین و مقررات» شود، همان‌گونه که این عبارت در سایر بندهای مقرر در این اساسنامه، از جمله بند (ف) مقید شده است؛ زیرا بدون وجود این قید، اولًاً مجمع عمومی اختیار خواهد داشت در هزینه کرد سود و اندوخته‌های این صندوق که اموالش متعلق به بیت‌المال است، هر آن‌گونه که تمایل دارد هزینه کند، حال آنکه هزینه کرد اموال عمومی باید صرفاً در چارچوب قوانین و مقررات به تصویب رسیده از سوی مراجع ذی صلاح انجام پذیرد.

- از آنجا که بند (ع) ماده (۱۱)، بدون هرگونه قیدی آمده و به عبارتی اطلاق دارد، از آن مصرف بدون ضابطه سود و برداشت از اندوخته‌ها با تشخیص و صلاح‌دید مجمع عمومی برداشت می‌شود، حال آنکه این امور باید بر طبق قوانین مصوب، از جمله قانون محاسبات عمومی انجام پذیرد. بدین جهت، از آنجا که وفق اصل ۸۵ قانون اساسی، اختیار دولت در تصویب اساسنامه مؤسسات دولتی محدود به عدم مخالفت مفاد اساسنامه با قوانین و مقررات عمومی کشور است، این مصوبه به دلیل تعدی از حیطه صلاحیت تفویضی به دولت، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی است.

- بر اساس اصل ۸۵ قانون اساسی، صلاحیت قانون‌گذاری، از جمله در خصوص تصویب اساسنامه سازمان‌ها و مؤسسات دولتی، با مجلس است، لیکن مجلس اجازه دارد اختیار تصویب اساسنامه‌های مؤسسات و سازمان‌های دولتی را به دولت واگذار کند. در این موارد، دولت صرفاً در حدود قانون می‌تواند اقدام به تصویب اساسنامه کند و حق توسعه، تضییق، نسخ یا نقض مصوبات مجلس را ندارد.

- نظارت نهادهایی چون دیوان محاسبات نسبت به نحوه عملکرد مالی صندوق بیمه کشاورزی، از جمله در نحوه مصرف سود و برداشت اندوخته‌ها، مستلزم مقید شدن بند (ع) ماده (۱۱) به «رعایت قوانین و مقررات» است تا این نهادها با استناد به قوانین مالی عمومی، امکان اعمال نظارت داشته باشند. در غیر این صورت، اعضای مجمع عمومی می‌توانند ادعا کنند از آنجا که متن اساسنامه، اجازه نحوه مصرف سود و برداشت اندوخته‌ها را به طور مطلق به مجمع عمومی داده است، دیوان محاسبات نیز نمی‌تواند مراعات نشدن قوانین عمومی را در این موارد اشکال بگیرد. بر همین اساس، اگر بند مذکور مقید به قوانین نشود، امکان نظارت بر آن نیز وجود ندارد.

- اینکه بیان شود قید «با رعایت قوانین و مقررات» که در بند (الف) ماده (۱۰)^(۱) آمده است، ناظر بر کلیه فعالیت‌های مجمع عمومی صندوق است و به همه بندهای مرتبط با اقدامات این مجمع، از جمله بند (ع) ماده (۱۱) تسری می‌باشد، برداشتی ناصحیح است؛ زیرا با دقت در عبارت به کار رفته در این بند، مشخص می‌شود که قید «با رعایت قوانین و مقررات» صرفاً ناظر بر موضوعاتی است که در دستور کار مجمع عمومی قرار می‌گیرد و شامل مواردی همچون مفاد مندرج در بند (ع) ماده (۱۱) نمی‌شود و بنابراین، رافع ایراد مغایرت بند (ع) با اصل (۸۵) نیست.

ب- دیدگاه عدم مغایرت

- مجمع عمومی در هر شرکت یا مؤسسه، نقشی همانند مجلس در آن شرکت یا مؤسسه را دارد و بنابراین، در خصوص نحوه عملکرد شرکت یا مؤسسه اختیار تصمیم‌گیری دارد. تصمیم‌گیری در خصوص نحوه مصرف سود و برداشت از اندوخته‌های صندوق بیمه کشاورزی مقرر در بند (ع) ماده (۱۱) نیز از جمله اختیارات مجمع عمومی است که البته این اختیار طبق اصول کلی حاکم بر مؤسسات دولتی، مطابق با قوانین و مقررات اعمال می‌شود. در ضمن، در هیچ یک از مواد این اساسنامه ذکر نشده است که این برداشت اندوخته‌ها و استفاده از سود، تابع قوانین و مقررات نیست. به فرض، اگر تابع قوانین و مقررات هم نباشند، حتماً باید نسبت به عملکرد خود به نهادهای نظارتی همچون دیوان محاسبات پاسخگو باشند و بنابراین، ایرادی به بند (ع) ماده (۱۱) وارد نیست.

- در بند (الف) ماده (۱۰) که مربوط به مجمع عمومی است، به طور کلی «رعایت قوانین و مقررات» را برای عملکرد مجمع عمومی و وظایف آن بیان کرده است. این بند از ماده (۱۰) تصریح کرده است: «مجمع عمومی عادی حداقل سالی دو بار تشکیل

۱. ماده ۱۰ اساسنامه صندوق بیمه کشاورزی: «ماده ۱۰- مجمع عمومی عادی الف- مجمع عمومی عادی حداقل سالی دو بار تشکیل خواهد شد. یک بار برای استماع و رسیدگی به گزارش هیأت مدیره و بازرس قانونی (حسابرس) صندوق و اتخاذ تصمیم نسبت به صورت‌های مالی و سایر موضوعاتی که با رعایت قوانین و مقررات در دستور جلسه مجمع عمومی عادی ذکر شده است. بار دوم برای رسیدگی و اتخاذ تصمیم در مورد برنامه‌ها، سیاست‌ها، خط مشی و بودجه سالانه صندوق و سایر موضوعاتی که با رعایت قوانین و مقررات در دستور جلسه مجمع عمومی قید شده است. تبصره...».

می شود. یکبار برای استماع و رسیدگی به گزارش هیئت مدیره و بازرس قانونی (حسابرس) صندوق و اتخاذ تصمیم نسبت به صورت‌های مالی و سایر موضوعاتی که با رعایت قوانین و مقررات در دستور جلسه مجمع عمومی عادی ذکر شده است. بنابراین، این بند می‌تواند تمام وظایف مجمع عمومی را مقید به رعایت قوانین و مقررات کند؛ لذا نیازی به ذکر این قید در تمامی بندهای ماده (۱۱) نیست.

ج- دیدگاه ابهام

- نظری ابراز نشد.

د- تصمیم شورا

بند (ع) ماده (۱۱) اساستنامه به جهت عدم تقييد صلاحیت مجمع عمومی صندوق بیمه کشاورزی به «رعایت قوانین و مقررات» در تصمیم‌گیری نسبت به نحوه مصرف سود و برداشت اندوخته‌های صندوق، با ۷ رأی مغایر با اصل (۸۵) قانون اساسی شناخته شد.

بررسی ماده ۱۲

ماده ۱۲- مجمع عمومی فوق العاده برای اتخاذ تصمیم نسبت به کاهش یا افزایش سرمایه، تغییر و اصلاح اساستنامه به ترتیب یاد شده دعوت و تشکیل می‌گردد و تصمیمات آن با $\frac{۳}{۴}$ آرای کل اعضاء معتبر خواهد بود.

الف- دیدگاه مغایرت

- بر اساس مصوبه دولت در ماده (۱۲)، اعضای مجمع عمومی فوق العاده می‌توانند متن اساستنامه صندوق را تغییر دهند و آن را اصلاح نمایند. این در حالی است که دولت حق واگذاری چنین صلاحیتی را به مجمع عمومی فوق العاده ندارد؛ چه آنکه تصویب و اصلاح اساستنامه مؤسسات و سازمان‌های دولتی، بر اساس اصل ۸۵ قانون اساسی، اصالتاً در صلاحیت ذاتی مجلس شورای اسلامی است که استثنائاً مجلس می‌تواند آن را به کمیسیون‌های داخلی خویش یا دولت واگذار کند. در این موارد، این صلاحیت صرفاً منحصر به کمیسیون داخلی مجلس یا دولت حسب مورد است و آنها نمی‌توانند این صلاحیت اعطایی را به دیگری واگذار کنند. بر این اساس، تفویض صلاحیت اصلاح اساستنامه صندوق بیمه کشاورزی از سوی دولت به مجمع عمومی فوق العاده این صندوق در ماده (۱۲)، خروج از محدوده صلاحیت دولت در تصویب

اساسنامه این صندوق است که وفق اصل ۸۵ قانون اساسی از سوی مجلس به دولت واگذار شده است و بنابراین، این مصوبه مغایر با اصل ۸۵ قانون اساسی است.

ب- دیدگاه عدم مغایرت

- نظری ابراز نشد.

ج- دیدگاه ابهام

- نظری ابراز نشد.

د- تصمیم شورا

ماده (۱۲) به جهت واگذاری صلاحیت اتخاذ تصمیم نسبت به تغییر و اصلاح اساسنامه صندوق بیمه کشاورزی به مجمع عمومی فوق العاده، با ۷ رأی مغایر با اصل (۸۵) قانون اساسی شناخته شد.

بررسی ماده ۳۱

ماده ۳۱- نحوه احتساب و میزان حق الزرحمه بانک و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی طرف قراردادهای عملیات اجرایی بیمه کشاورزی بر اساس «آئین نامه نحوه پرداخت کارمزد کارگزاری» [که] توسط هیأت مدیره صندوق تدوین و به تصویب مجمع عمومی می‌رسد، تعیین می‌شود.

الف- دیدگاه مغایرت

- نظری ابراز نشد.

ب- دیدگاه عدم مغایرت

- نسبت به ایراد واردہ به ماده (۳۱) باید گفت که بارها شده که در متن قوانین مورد تأیید شورای نگهبان، عبارت «طبق آئین نامه‌ای که بعداً تصویب می‌شود» بیان شده است. این امر منطقی به نظر نمی‌رسد که آن آئین نامه‌ها نیز مورد بررسی شورای نگهبان قرار گیرد. بر اساس همین منطق، نیازی به بررسی مفاد آئین نامه مذکور در ماده (۳۱) که قرار است در آینده تدوین و تصویب شود، نیست و اساساً با این مصوبه، مفاد آئین نامه‌ای که هنوز به تصویب نرسیده، تأیید نشده است، بلکه صرفاً کلیت تصویب آئین نامه از سوی مرجع مورد اشاره در ماده به تأیید رسیده است.

- آئین نامه مذکور در ماده (۳۱) در خصوص «نحوه پرداخت حق الزرحمه بانک» است و در مورد سود و زیان مطلبی ندارد که اشکال شرعی داشته باشد. از طرفی،

وظیفه شورای نگهبان در خصوص تطابق مصوبات با قانون اساسی، اختصاص به مصوبات مجلس یا اساسنامه‌های مصوب دولت دارد و شامل آئین نامه‌های دولتی نمی‌شود. لذا نمی‌توان نسبت به آن، اشکال قانون اساسی گرفت.

ج- دیدگاه ابهام

- از آنجا که حکم مندرج در ماده (۳۱)، مشتمل بر «آئین نامه نحوه پرداخت کارمزد کارگزاری» است و به عبارتی، به طور غیرمستقیم احکام مندرج در این آئین نامه با تصویب این ماده به رسمیت شناخته است، چنان‌چه شورای نگهبان این اساسنامه و از جمله ماده (۳۱) آن را تأیید کند، خود به خود آئین نامه پیش‌گفته را نیز تأیید نموده و به آن اعتبار شرعی و قانونی داده است، حال آنکه مفاد این آئین نامه، به شورای نگهبان ارسال نشده است و ممکن است مشتمل بر موارد خلاف شرع یا خلاف قانون اساسی باشد. بنابراین با عدم بررسی و اظهارنظر نسبت به مفاد این آئین نامه، امکان اظهارنظر نسبت به مفاد ماده (۳۱) نیز فراهم نیست. در سوابق نظرات شورای نگهبان نیز وجود دارد که اگر در قانونی، به آئین نامه‌ای خاص استناد می‌شود، فقهای شورای نگهبان تطبیق مفاد آئین نامه مربوط با شرع را شرط می‌کردند. در کل، مطابقت مفاد آئین نامه مذکور در ماده (۳۱) از لحاظ مطابقت با شرع، به جهت عدم دسترسی به مفاد آن و در نتیجه عدم علم نسبت به مفاد آن، واجد ابهام است.

- آئین نامه‌هایی که در آینده تصویب می‌شوند با آئین نامه مذکور که در حال حاضر وجود دارد و توسط هیأت مدیره صندوق تدوین و به تصویب مجمع عمومی رسیده است، قابل قیاس نیست و نمی‌توان برای هر دو، یک حکم واحد داد. لذا مفاد آئین نامه مذکور حتماً باید توسط شورای نگهبان مورد بررسی قرار گیرد والا ابهام مغایرت با شرع دارد.

د- تصمیم شورا

ماده (۳۱) اساسنامه مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

بررسی ماده ۳۲

ماده ۳۲- در صورتی که در هر سال مالی شدت حوادث موجب خسارات بیش از موارد پیش‌بینی شده برای عملیات زیر پوشش بیمه گردد و صندوق قادر به پرداخت غرامت آن نباشد، کسری آن به پیشنهاد مجمع عمومی پس از تصویب هیأت وزیران از محل اعتبار ردیف بودجه عمومی دولت قابل پرداخت خواهد بود.

الف—دیدگاه مغایرت

– اگر برای کسری مذکور در ماده (۳۲)، ردیف مستقلی در قانون بودجه سالانه پیش‌بینی نشده باشد، در این صورت دولت اختیار تعیین ردیف پرداخت مستقل، برای این امر را ندارد؛ زیرا مجلس حتماً باید انجام این امر را تجویز نماید. بر همین اساس چون تصویب بودجه کل کشور، طبق اصل (۵۲) قانون اساسی با مجلس است، و اگذاری تصویب بودجه به هیأت وزیران در این ماده برای جبران کسری صندوق بیمه کشاورزی، خلاف اصل (۵۲) قانون اساسی است. از سوی دیگر، پیش‌بینی و تصویب این مقرر در اساسنامه از سوی هیأت وزیران، به جهت خروج از حیطه تفویضی مجلس به دولت در وضع مفاد اساسنامه، مغایر با اصل (۸۵) قانون اساسی نیز می‌باشد.

– اگر در بودجه سالانه، یک ردیف عمومی وجود داشته باشد که اختیار خرج آن به دست دولت باشد، در این صورت ماده (۳۲) اساسنامه که تصویب و اختصاص اعتبار به صندوق بیمه کشاورزی را به هیأت دولت و اگذار کرده است، ایرادی ندارد، لیکن اگر چنین ردیفی وجود نداشته باشد، اشکال دارد و با توجه به اینکه وفق اصل ۵۳ قانون اساسی کلیه پرداخت‌های دولت باید به موجب قانون و از خزانه باشد، بر این اساس این ماده مغایر با اصل (۵۳) خواهد بود.

ب—دیدگاه عدم مغایرت

– اگر به فرض بعيد، ردیف مستقلی در بودجه سالانه برای پرداخت غرامت مقرر در این ماده پیش‌بینی نشده باشد، به دلیل آنکه دولت باید در چارچوب اصل ۵۳، کلیه پرداخت‌های خویش را در حدود اعتبارات مصوب قانونی انجام دهد، حکم مقرر در این ماده، سالبه به انتفاع موضوع خواهد شد و در آن سال اجرایی نمی‌شود؛ لذا از این حیث ایرادی به این مصوبه وارد نیست و مغایرتی با قانون اساسی ندارد.

ج—دیدگاه ابهام

– نظری ابراز نشد.

د—تصمیم شورا

ماده (۳۱) اساسنامه مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

نظر (مرحله اول) شورای نگهبان^(۱)

بند (ع) ماده (۱۱) باید محدود به رعایت قوانین و مقررات گردد و الا مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی است.

در ماده (۱۲)، واگذاری اتخاذ تصمیم نسبت به کاهش یا افزایش سرمایه، تغییر و اصلاح اساسنامه به مجمع عمومی فوق العاده، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

مرحله دوم بررسی

تاریخ مصوبه هیأت وزیران: ۱۳۹۱/۰۸/۱۰

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۹۱/۱۱/۱۸

بررسی ماده ۱۱

ماده ۱۱ - وظایف و اختیارات مجمع عمومی عادی به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف - ...

ع - اتخاذ تصمیم درباره نحوه مصرف سود و برداشت از اندوخته‌ها با رعایت قوانین و مقررات.

الف - دیدگاه مغایرت

- نظری ابراز نشد.

ب - دیدگاه عدم مغایرت

- با توجه به محدود شدن بند (ع) ماده (۱۱) به «رعایت قوانین و مقررات»، ایراد مغایرت این بند با اصل (۸۵) قانون اساسی برطرف شده است.

ج - دیدگاه ابهام

- نظری ابراز نشد.

---

۱. مندرج در نامه شماره ۹۱/۳۰/۴۶۸۱۴ مورخ ۱۳۹۱/۰۳/۰۳ شورای نگهبان، خطاب به معاون اول رئیس جمهور.

د- تصمیم شورا

ماده (۱۱) و بند (ع) آن، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

بررسی ماده ۱۲

ماده ۱۲- مجمع عمومی فوق العاده برای اتخاذ تصمیم نسبت به کاهش یا افزایش سرمایه و پیشنهاد اصلاح اساسنامه به ترتیب یاد شده دعوت و تشکیل می‌گردد و تصمیمات آن با ۳/۴ آرای کل اعضاء معتبر خواهد بود.

الف- دیدگاه مغایر

- نظری ابراز نشد.

ب- دیدگاه عدم مغایر

- با اصلاح به عمل آمده و جایگزینی عبارت «پیشنهاد اصلاح اساسنامه» به جای «تغییر و اصلاح اساسنامه»، به جهت آنکه امکان تغییر و اصلاح مستقیم اساسنامه از مجمع عمومی فوق العاده سلب شده، ایراد شورای نگهبان مبنی بر مغایرت ماده (۱۲) با اصل (۸۵) قانون اساسی برطرف شده است؛ چه آنکه با این اصلاح، مجمع عمومی فوق العاده، صرفاً حق پیشنهاد اصلاح اساسنامه به مقام ذی صلاح را دارد که این مقام ذی صلاح نیز مطابق حکم ذیل اصل ۸۵ قانون اساسی، هیأت وزیران است.

ج- دیدگاه ابهام

- نظری ابراز نشد.

د- تصمیم شورا

ماده (۱۲) اساسنامه، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

نظر نهایی شورای نگهبان^(۱)

اساسنامه صندوق بیمه کشاورزی مصوب هیأت وزیران، با توجه به اصلاحات به عمل آمده، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

۱. مندرج در نامه شماره ۹۱/۳۰/۴۹۴۱۹ ۱۳۹۱/۱۱/۲۱ شورای نگهبان، خطاب به معاون اول رئیس جمهور.

امام خمینی (ره):

واز شورای محترم نگهبان می خواهم و توصیه می کنم، چه در نسل حاضر و
چه در نسل های آینده که با کمال وقت و قدرت و ظایف اسلامی و ملی خود
را ایفا و تحقیت تأثیر پیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطربو
قانون اساسی بدون بیچ ملاحظه ای جلوگیری نمایند.

(محیف امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

آدرس: تهران، خیابان شهید سپهد
قرنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲
صندوق پستی: ۱۴۶۳ - ۱۴۵۱ - ۱۳۱۴۵
تلفکس: ۰۴۵ - ۸۸۳۲۵۰ - ۰۲۱
info@shora-rc.ir
www.shora-rc.ir

مرکز تحقیقات شورای نگهبان